

KLOPNI MENINGOENCEFALITIS (KME) IN ŽIVILA

Povzročitelj

Povzročitelj KME je virus klopnega meningoencefalitisa, ki pri človeku povzroča vnetje osrednjega živčevja. V naravi kroži virus med klopi, ki so glavni prenašalci virusa, in gozdnimi sesalci, ki so glavni gostitelji virusa. Poznamo dva podtipa virusa KME, ki pri človeku povzročata okužbo osrednjega živčevja:

- virus centralnoevropskega encefalitisa;
- virus ruskega pomladno-poletnega encefalitisa.

Virus je proti zunanjim vplivom dobro odporen. V toplotno neobdelanem mleku lahko preživi več mesecev.

Prenos okužbe

Človek se okuži na več načinov:

- z vbodom odraslega okuženega klopa ali katere izmed njegovih razvojnih oblik;
- z uživanjem okuženega mleka (ovčjega, kozjega, kravjega) in mlečnih proizvodov, ki se pripravljajo iz neprekuhanega ali nepasteriziranega mleka;
- možna je tudi laboratorijska okužba.

Tvegana živila

Neprekuhano ali nepasterizirano mleko-ovčje, kozje, kravje ter mlečni izdelki iz neprekuhanega ali nepasteriziranega mleka.

Potek bolezni

Inkubacija (čas od okužbe do pojava bolezenskih znakov) traja pri klopnem meningoencefalitisu ponavadi 7-14 dni.

Pri 75% obolelih poteka bolezen v dveh fazah.

Prvo obdobje bolezni traja 1-8 dni. Izraža se z neznačilnimi bolezenskimi znaki, kot so slabo počutje, bolečine v mišicah, glavobol, vročina, možni so blagi prehladni znaki in bolečine v trebuhu, bruhanje ter driska.

Prosto obdobje traja 1-20 dni.

Drugo obdobje bolezni se kaže z znaki prizadetosti osrednjega živčevja. Klinične oblike so odvisne od stopnje in lokalizacije prizadetosti osrednjega živčevja (znaki prizadetosti

Dokument:	Klopni meningoencefalitis in živila
Pripravil:	NIJZ - Center za zdravstveno ekologijo
	Verzija: 3.10.2022 Zamenja verzijo: 4.8.2015

možganskih ovojnic in/ali možgan oz. hrbteničnih živcev). Poleg visoke vročine, glavobola in bruhanja, se lahko javljajo motnje zavesti, govora, vedenjske motnje, ohromitve. Lahko pušča trajne posledice. Smrtnost je pri odraslih 1-2%, pri otrocih je majhna.

Občutljivejša populacija

Ena od v Sloveniji izvedenih epidemioloških multicentričnih raziskav je pokazala statistično značilno povezavo med starostjo in resnostjo bolezni; v starosti nad 16 let je bilo statistično značilno več primerov z neugodnim potekom.

Ukrepi za preprečevanje okužb preko živil

Okužbo preprečujemo z uživanjem toplotno ustrezno obdelanega mleka in mlečnih izdelkov.

Dokument:	Klopni meningoencefalitis in živila
Pripravil:	NIJZ - Center za zdravstveno ekologijo
	Verzija: 3.10.2022 Zamenja verzijo: 4.8.2015